

PESTPROTOCOL

Pesten, een definitie

Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen. Veel voorkomende manieren van pesten zijn: bedreigen, belachelijk maken, roddelen, vernederen, kleineren, uitschelden, bijnamen geven die vervelend of beledigend voor de leerling zijn, gemene briefjes, e-mails en smsberichten versturen, handtastelijkheden, achterna zitten, insluiten, doodzwijgen, buitensluiten, geld en spullen eisen en het vernielen van bezittingen.

Voorwaarden en aanbevelingen

1. Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerkrachten, ouders en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep).
2. De school moet het pestprobleem voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat ondermeer uit de behandeling van het onderwerp met de leerlingen, waarna met hen regels worden vastgesteld.
3. Als pesten desondanks toch optreedt, moeten leerkrachten dat kunnen signaleren en vervolgens:
4. duidelijk stelling nemen tegen het pesten
5. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen, toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
6. Weigert een school of een leerkracht het probleem aan te pakken, gebeurt dit op onjuiste wijze of heeft de aanpak geen resultaat, dan is inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. Deze dient, op verzoek van de ouder(s) van het gepeste kind, een klacht in bij de klachtencommissie, die het probleem onderzoekt en het bevoegd gezag adviseert over de te nemen maatregelen.

Preventieve aanpak

- Aan het begin van het jaar geven we een preventieles over pesten.
  - Wekelijks geven we in elke groep lessen in het kader van groepsvorming. Dit komt naar voren tijdens onze lessen sociaal-emotionele ontwikkeling en aan de hand van de schoolregels en klassenregels.
  - Er worden ook regelmatig verhalen en/of boeken voorgelezen over pesten, plagen en ruzie.
  - Er wordt in elke groep in de tweede week na de herfstvakantie een sociogram gemaakt. Deze wordt in het LVS gedaan (www.sociogram.nl).
  - Voor schooltijd en tijdens de pauzes is er voldoende toezicht op het plein. (zie afspraken rondom pleinwacht)
  - We dragen zorg voor het naleven van de school- en klassenregels.
  - Het voorbeeld van de leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders
-

en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouders en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Signaleren

Signalen van pesterijen kunnen onder andere zijn:

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren en negeren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden
- naar het huis van de gepeste gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen
- pesten via msn

Aanpak in voorkomende gevallen van pesten

- Een geval van pesten wordt z.s.m. door de leerkracht gemeld aan de ib-er en besproken met het team. Dit gebeurt in de eerstkomende plenaire vergadering óf tijdens een kort gezamenlijk startmoment tijdens de bouwvergaderingen (dit moet zonder naamsvermelding worden genotuleerd)
- Er wordt door de leerkracht een verslag over de genomen stappen en gevoerde gesprekken gemaakt en in het LVS gedaan.
- In geval van overblijven, worden de overblijfmoeders door de leerkracht op de hoogte gesteld.
- Er wordt een pestprotocol getekend door alle kinderen uit de klas (zie afsprakenmap)
- Aanpak volgens het vijfstappenplan treedt in werking.

1. Hulp aan het slachtoffer

Er vindt een gesprek door de leerkracht plaats met het gepeste kind op vrijwillige basis; dit houdt in dat het kind niet hoeft te praten als hij/zij dat niet wil.

Wil het kind geen gesprek, dan worden alternatieven aangeboden:

- vertel het aan iemand waar je het aan vertellen wilt
- dit kan ook aan een knuffel of een huisdier
- schrijf het op in een schriftje of een dagboekje
- schrijf het in een brief aan iemand die je zelf kiest
- bel de gratis kindertelefoon

Maak vooral duidelijk: **praten is niet klikken!**

Als het kind wel wil praten, vooral luisteren naar het kind en open vragen stellen.

We benadrukken ook de positieve kanten van het kind en benoemen deze.

Verder het kind zelf na laten denken over mogelijke oplossingen en eigen gedrag.

Na afloop van het gesprek de afspraak maken om over een paar dagen weer eens te praten en te kijken of een en ander heeft gewerkt.

2. Hulp aan de pester

Een gesprek met de pester vindt verplicht plaats.

- Doel:
- grenzen stellen, want het gedrag van de pester is onacceptabel
  - straf geven (bv. 1 week lang iets positiefs doen voor het gepeste kind; nb: zelf laten bedenken wat)
  - de pester de gelegenheid geven om zijn/haar kant van het verhaal te vertellen
  - de pester laten inzien welke positieve kanten het gepeste kind heeft

Wat bij dit gesprek heel belangrijk is:

- zo zuiver mogelijk benoemen aan welk gedrag je je als leerkracht stoort en daarbij het gewenste gedrag benoemen.
- wijs niet de leerling af, maar zijn/haar gedrag
- probeer er samen met de pester achter te komen wat de oorzaak van het pesten is

3. *Hulp aan de zwijgende middengroep*

- lessen uit de methode die we gebruiken voor sociaal-emotionele ontwikkeling (tip: 'Pesten, dat pikken we niet!' waarbij het gaat om het mobiliseren van de middengroep)
- in de klas boeken over pesten neerleggen en bv. de brochure "kinderen pesten kinderen" van de opvoedingsinformatie.

4. *Hulp aan de leerkracht*

Informatie lezen over pesten (wordt nog gezorgd voor aansprekend materiaal in de vorm van een themaleesmap over pesten)

5. *Hulp aan de ouders*

- na een maand volgt een gesprek met de ouders van de pester wanneer er geen gedragsverandering bij de pester plaatsvindt. De ouders moet dan op voorzichtige wijze duidelijk worden gemaakt wat hun kind anderen aandoet. Hun medewerking wordt gevraagd om aan het probleem een einde te maken en hierbij worden concrete adviezen gegeven aan de ouders.
- Gesprek met ouders van het gepeste kind zodra er melding van pestgedrag is gemaakt binnen het team.
- Als geen van de maatregelen effect hebben gehad, volgt een gesprek tussen leerkracht, IB'er en directeur met de ouders van de pester en de ouders van het slachtoffer.
- Hierna kan, indien nodig, gezocht worden naar externe hulp in de vorm van SoVa-training of andere instanties.

Evaluatie

Eén maand na melding wordt er door de betrokken leerkracht geëvalueerd met de ib-er:

- Welke contacten zijn er geweest?
  - Welke lessen zijn gegeven?
  - Wat was effectief, wat niet?
  - Hoe is de situatie nu?

Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt het en in het LVS gedaan.

Al naar gelang de situatie vindt er een vervolgevaluatie plaats.
